

3

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)
พุทธศักราช

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๕๙ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๗๐ วรรคสอง เกี่ยวกับคุณสมบัติและที่มาของนายกรัฐมนตรีและความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรี สิ้นสุดลงเฉพาะตัว

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๑๕๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีจากบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๐ แต่มาตรา ๑๖๐ ไม่ได้กำหนดคุณสมบัติของบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งว่าต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักการที่เคยบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับก่อนๆ ที่กำหนดให้นายกรัฐมนตรีต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้น จึงจำเป็นต้องตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช

ร่าง
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)
พุทธศักราช

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

.....
มาตรา ๑ รัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)
พุทธศักราช

มาตรา ๒ รัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๕๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕๙ ให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับการแต่งตั้ง
เป็นนายกรัฐมนตรีจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา
๑๖๐ และเป็นผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ เฉพาะจากบัญชีรายชื่อของ
พรรคการเมืองที่มีสมาชิกได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของจำนวน
สมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“นอกจากเหตุที่ทำให้ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามวรรคหนึ่งแล้ว ความเป็นรัฐมนตรี
ของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเมื่อสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือเมื่อครบกำหนดเวลา
ตามมาตรา ๑๕๘ วรรคสี่ด้วย”

มาตรา ๕ ในวาระเริ่มแรก มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๕๙ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญนี้มาใช้บังคับจนกว่าจะมีการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปครั้งแรกภายหลังประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

ในระหว่างที่ยังมิให้นำบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย รัฐธรรมนูญนี้มาใช้บังคับตามวรรคหนึ่ง ให้บทบัญญัติมาตรา ๑๕๙ วรรคหนึ่งก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดย รัฐธรรมนูญนี้และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ตรา ขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัตินั้นยังคงนำมาใช้บังคับต่อไป

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

**บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)
พุทธศักราช**

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างรัฐธรรมนูญ

โดยที่มาตรา ๑๕๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีจากบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๐ แต่มาตรา ๑๖๐ ไม่ได้กำหนดคุณสมบัติของบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งว่าต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักการที่เคยบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับก่อนๆ ที่กำหนดให้นายกรัฐมนตรีต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้น จึงจำเป็นต้องตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช

๒. สาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ

๑. กำหนดชื่อเรียกของรัฐธรรมนูญว่า “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช” (มาตรา ๑)

๒. กำหนดวันมีผลใช้บังคับของรัฐธรรมนูญให้นับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (มาตรา ๒)

๓. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕๙ วรรคหนึ่ง โดยกำหนดให้สภาผู้แทนให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และเป็นผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ (มาตรา ๓)

๔. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๗๐ วรรคสอง โดยกำหนดให้ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีนอกจากสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามวรรคหนึ่งแล้ว ยังสิ้นสุดลงเมื่อสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือเมื่อครบกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๕๘ วรรคสี่ด้วย (มาตรา ๔)

๕. ในวาระเริ่มแรก มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๕๙ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญนี้มาใช้บังคับจนกว่าจะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปครั้งแรกภายหลังประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ (มาตรา ๕)